

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

Plenárisülés-dokumentum

22.11.2010

B7-0625/2010

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a Tanács és a Bizottság nyilatkozatait követően

az eljárási szabályzat 110. cikkének (2) bekezdése alapján

az ENSZ Biztonsági Tanácsának a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló
1325. számú határozata tizedik évfordulójáról

**Britta Thomsen, Richard Howitt, Véronique De Keyser, Ana Gomes,
Maria Eleni Koppa, Roberto Gualtieri, Marc Tarabella, Silvia-Adriana
Țicău, Rovana Plumb**
az S&D képviselőcsoport nevében

RE\840491HU.doc

PE450.461v01-00

HU

Egyesülve a sokféleségben

HU

Az ENSZ Biztonsági Tanácsának a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló 1325. számú határozata tizedik évfordulójáról

Az Európai Parlament,

- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének 2000. február 7-i 54/134. számú határozatára, amely november 25-ét a nők elleni erőszak felszámolásának világnapjává nyilvánította,
- tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló 1325. (2000) és 1820. (2008), valamint a nők és gyermekek ellen fegyveres konfliktusok során elkövetett nemi erőszakra szóló 1888. (2009) számú határozatára, amely valamennyi állam felelősségét hangsúlyozza abban, hogy véget vessenek a büntetlenségnek, és felelősségre vonják az emberiség elleni és háborús bűncselekmények elkövetőit, beleértve a nők és lányok ellen elkövetett nemi erőszak és egyéb erőszakos bűncselekmények elkövetőit,
- tekintettel az Európai Unió Tanácsának a fejlesztési együttműködés során a nemek közötti esélyegyenlőség előmozdításáról szóló cselekvési tervére, amelynek célja, hogy az EU partnerországokkal folytatott együttműködése során valamennyi szinten biztosítsa a nemek közötti esélyegyenlőség érvényesítését,
- tekintettel az ENSZ-főtitkár fegyveres konfliktusok során elkövetett nemi erőszak kérdésével foglalkozó különmegbízottjának 2010. márciusi kinevezésére,
- tekintettel „Az ENSZ Biztonsági Tanácsa 1325. és 1820. számú határozatának Európai Unió általi végrehajtására vonatkozó átfogó megközelítés” című, 2008. decemberi tanácsi dokumentumra és az ENSZ BT 1325., továbbá az azt megerősítő 1820. számú határozatának az EBVP keretében történő végrehajtásáról szóló, szintén 2008. decemberi operatív dokumentumra, valamint „Az emberi jogok KBVP-be történő beépítése” című, 2006. szeptemberi tanácsi dokumentumra,
- tekintettel a nők és lányok elleni erőszakra és megkülönböztetésről szóló európai uniós iránymutatásokra, valamint a gyermekekről és a fegyveres konfliktusokról szóló európai uniós iránymutatásokra,
- tekintettel a nemek közötti esélyegyenlőségnek az EU külkapcsolataiban, valamint a béke megszilárdítása és az állami intézményrendszer kiépítése terén történő általános érvényesítéséről szóló, 2009. május 7-i állásfoglalására,
- tekintettel a nők helyzetéről a fegyveres konfliktusokban és a konfliktust követő újjáépítésben betöltött szerepükről szóló, 2006. június 1-jei állásfoglalására,
- tekintettel a nők politikában betöltött szerepéről szóló 2006. évi európai parlamenti állásfoglalásra,
- tekintettel az EP SEDE albizottságának a nemek közötti esélyegyenlőséggel kapcsolatos

cselekvési tervére (2007),

- tekintettel a Kongói Demokratikus Köztársaságban az emberi jogok védelme és a jog érvényesülése terén fennálló hiányosságokról szóló, 2010. október 7-i állásfoglalására,
 - tekintettel a nemek kérdésével foglalkozó új ENSZ-szerv (UN Women) létrehozására,
 - tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel a konfliktusövezetekben a nők elleni erőszak gyakran a már békeidőben is létező nemi megkülönböztetés kiterjesztése; mivel idén van tíz éve, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsa elfogadta 1325. számú határozatát, amely először foglalkozott a fegyveres konfliktusok nőkre gyakorolt aránytalan és sajátos hatásával, és első ízben kötötte össze a nők által a konfliktusok során átélt tapasztalatokat a nemzetközi béke és biztonság fenntartásával, érintve a részvétel, a védelem, a megelőzés, a segítségnyújtás és a helyreállítás egymáshoz szorosan kapcsolódó tematikus területeit,
- B. mivel november 25. a nőkkel szembeni erőszak elleni tiltakozás világnapja,
- C. mivel a Biztonsági Tanács 1820., 1888. és 1889. számú határozatai megerősítik és kiegészítik az 1325. számú határozatot, és a négy határozat a nők, a béke és a biztonság érdekében tett együttes kötelezettségvállalásnak tekintendő,
- D. mivel e kötelezettségvállalások teljesítése az ENSZ minden egyes – konfliktus sújtotta, adományozó vagy egyéb – tagállamának feladata és felelőssége; hangsúlyozva ebben az összefüggésben a nők és lányok elleni erőszakra szóló európai uniós iránymutatások, továbbá a gyermekekről és a fegyveres konfliktusokról, valamint az érintettekkel szembeni megkülönböztetés valamennyi formája elleni küzdelemről szóló európai uniós iránymutatások 2008. december 8-i elfogadását, amely erős politikai jelzése volt annak, hogy ezek a kérdések az Unió számára prioritást jelentenek,
- E. mivel az ENSZ BT 1820. és 1325. számú határozatai alapján az EU külső pénzügyi eszközeivel elsődlegesen a fegyveres konfliktusokban és a konfliktusoktól sújtott országokban és térségekben tevékenykedő civil társadalmi szervezeteket kell megfelelően támogatni,
- F. mivel az Európai Parlamentnek figyelemmel kell kísérnie az átfogó megközelítés és a jövőre nézve „A nemek közötti esélyegyenlőségnek és a nők szerepének az EU külső fellépéseiben történő megerősítéséről szóló uniós cselekvési terv” alkalmazását, valamint a nőkkel és gyermekekkel szembeni erőszakra szóló iránymutatások végrehajtását,
- G. mivel a nemi dimenzió figyelembevétele a polgári vagy katonai feladatvégzés során nagyban növeli a műveleti hatékonyságot – ugyanis a helyi közösségekben a nők könnyebben gyűjtnek információkat a női lakosság körében –, és mivel az EU jelentős hozzáadott értéket teremthet azzal, ha a fegyveres konfliktusok során pozitív szereplőként megjelenve ad válaszokat a nőkkel kapcsolatos kérdésekre,
- H. mivel a nők elleni erőszak minden körülmények között emberi jogaik és alapvető szabadságaik megsértését jelenti, mivel a szándékos nemi erőszak és erőszaktevékenység a

legszörnyűbb háborús taktika,

- I. mivel az EU-nak egyenlő részvételi lehetőséget kell biztosítania a nők számára a konfliktusok megelőzésében, a válságkezelésben, a béketárgyalások során és az olyan konfliktus utáni helyzetekben, mint a háború utáni helyreállítás megtervezése,
 - J. mivel a széles körben és rendszeres gyakorlatként üzött erőszaktétel és szexuális rabszolgatartás a Genfi Egyezmény értelmében emberiség elleni, valamint háborús bűncselekménynek számít; mivel az erőszaktétel a népirtás bűncselekményének is eleme, amennyiben egy meghatározott csoport egészének vagy egy részének megsemmisítése szándékával történik; mivel az EU-nak támogatnia kell a nők és gyermekek ellen nemi erőszakot elkövetők büntetlenségének felszámolását célzó erőfeszítéseket,
 - K. mivel az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) létrehozásának jelentősen hozzá kell járulnia az ENSZ BT 1325. és 1820. számú határozatainak további végrehajtásához mind belső felépítése, mind külső fellépései és rendszabályai révén,
 - L. mivel az EU számos fontos dokumentumot fogadott el az ENSZ BT 1820. és 1325. számú határozatai végrehajtásának módjáról, ám csak korlátozott érdeklődést mutatott saját iránymutatásainak gyakorlatba történő rendszeres és összehangolt átültetése iránt,
 - M. mivel 2010 a millenniumi fejlesztési célok ENSZ általi magas szintű áttekintésének (MDG +10) éve is,
 - N. mivel csupán az uniós tagállamok kisebbsége dolgozott ki nemzeti cselekvési tervet az ENSZ BT 1325. számú határozatának végrehajtására; mivel Ausztria, Belgium, Dánia, Finnország, Hollandia, Portugália, Spanyolország, Svédország és az Egyesült Királyság elfogadta nemzeti cselekvési tervét,
1. hangsúlyozza, hogy a Biztonsági Tanács 1325. számú határozatának tizedik évfordulóját az 1325. számú határozat végrehajtását célzó megújított ütemterv beindításának napjává kell tenni; a végrehajtás nem képzelhető el a legmagasabb szintű politikai irányítás és megnövelt források hiányában; kiemelten ajánlja, hogy ezt a kérdést vegyék fel az EU emberi jogi politikája közelgő felülvizsgálatának napirendjére az átfogó emberi jogi országstratégia kidolgozása, a nők és gyermekek elleni erőszakra szóló, valamint a gyermekekről és a fegyveres konfliktusokról, illetve az említettekkel szembeni megkülönböztetés valamennyi formája elleni küzdelemről szóló európai uniós iránymutatások értékelése kapcsán;
 2. felhív arra, hogy különítsenek el célzott, jelentős mértékű pénzügyi, humán és szervezeti forrásokat a nők részvétele és a nemi dimenzió figyelembevétele érdekében a kül- és biztonságpolitika területén; felszólít a nők részvételi arányának növelésére a rendőri, katonai, igazságügyi és a jogállamisággal kapcsolatos küldetések, a békefenntartó műveletek, valamint a diplomáciai feladatvégzés és a demokrácia építését célzó erőfeszítések keretében; felhívja az EU tagállamait, hogy tevékenyen működjenek közre a nők részvételének előmozdítása érdekében a nem uniós államokkal és a nemzetközi szervezetekkel fenntartott két- és többoldalú kapcsolataik területén;
 3. sürgeti, hogy Ashton főképviselő/alelnök gondoskodjék róla, hogy az EKSZ-ben és a

Bizottságban kellő számú, a nemek kérdésével foglalkozó szakértő kapjon helyet az uniós politikák és fellépések koordinálása és összehangoltságának biztosítása, a kötelezettségvállalások végrehajtásának ellenőrzése és a bevált gyakorlatok megosztásának elősegítése érdekében;

4. kiemelten ösztönzi a főképviselőt/alelnököt, hogy erősítse meg a nők, a béke és a biztonság kérdéseivel foglalkozó uniós munkacsoportot, amelynek el kell végeznie az ENSZ BT 1325. és 1820. számú határozataival kapcsolatos nemzeti cselekvési tervek elfogadásának és végrehajtásának szakértői értékelését, rendszeresen elemeznie kell a nemek kérdése szempontjából a közös biztonság- és védelempolitikához (KBVP) kapcsolódó küldetéseket, továbbá ellenőriznie és tanácsaival segítenie kell a konfliktusoktól sújtott országokban és térségekben működő uniós képviseleteket;
5. véleménye szerint az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) létrehozása egyedülálló alkalmat kínál az EU szerepének megerősítésére az ENSZ BT 1820. és 1325. számú határozatainak végrehajtása tekintetében;
6. sürgeti ezért a főképviselőt/alelnököt, hogy lépjen túl a nemek közötti esélyegyenlőség általános érvényesítésének elvén, és tegyen lényegi és jelentős hatású vállalásokat a személyzeti politika, a pénzügyi források és a szervezeti kialakítás terén; sürgeti, hogy a főképviselő/alelnök az EKSZ tíz vezető beosztásába nevezzen ki legalább öt nőt, és az EKSZ személyzete tekintetében – beleértve a felsővezetői posztokat is – gondoskodjék a nemek közötti (megközelítőleg 50%-50%-os) egyensúly érvényesüléséről; sürgeti, hogy a főképviselő/alelnök az EKSZ-en belül hozzon létre egy olyan szervezeti egységet, amely a tematikus osztályon belül a nemi dimenzió kérdéseivel foglalkozna, valamint gondoskodjék róla, hogy valamennyi földrajzi szervezeti egységben, illetve az uniós képviseleteken legalább egy teljes munkaidőben dolgozó személy foglalkozzék a nemi dimenzióval – ideértve a nőkkel, a békével és a biztonsággal kapcsolatos kérdéseket is –, és hogy ezek a munkatársak tartozzanak az uniós munkacsoport kötelékébe vagy álljanak szoros kapcsolatban ezzel a csoporttal;
7. üdvözli az olyan eseménysorozatokat, mint a nyílt napok, a fogadások és egyéb más olyan nyilvános rendezvények, amelyekre legalább a három KVBP-misszió – EUPM (Bosznia-Hercegovina), EULEX (Koszovó), EUMM (Grúzia) – valamelyikének szervezésében kerül sor az ENSZ BT 1325. számú határozata tizedik évfordulójának megünnepléseként; üdvözli ebben a tekintetben az EU Polgári Tervezési és Végrehajtási Szolgálat (CPCC) által adott lendületet; emlékeztet rá, hogy a KVBP-missziók az egyik legfontosabb eszközt jelentik ahhoz, hogy az EU kinyilvánítsa elkötelezettségét az ENSZ BT 1820. és 1325. számú határozataiban foglalt célkitűzések teljesítése iránt a válság sújtotta országokban és térségekben;
8. sürgeti a főképviselőt/alelnököt és az Unió tagállamait, hogy a KVBP-re vonatkozó valamennyi tanácsi határozatba és missziós mandátumba illesszék be az ENSZ BT 1820. és 1325. számú határozataira való hivatkozást, továbbá mindig gondoskodjanak arról, hogy valamennyi KVBP-misszióban részt vegyen legalább egy, a nemi dimenzióval foglalkozó tanácsadó, valamint a missziók rendelkezzenek cselekvési tervvel a nőkkel, a békével és a biztonsággal kapcsolatos kérdések megoldására; sürgeti a főképviselőt/alelnököt, az Unió tagállamait és a missziók vezetőit, hogy a helyi

nőszervezetekkel való együttműködést és konzultációt tegyék valamennyi misszió tevékenységének rendszerszerű elemévé;

9. felszólít megfelelő panasztételi eljárások bevezetésére, elsősorban a szexuális, illetve a nemi hovatarozáson alapuló erőszakra vonatkozó bejelentések elősegítése céljából; felhívja a főképviselőt/alelnököt arra, hogy a KVBP-missziók féléves értékelésébe illesszen be a nők, a béke és a biztonság helyzetéről szóló részletes beszámolót;
10. emlékeztet rá, hogy július 30. és augusztus 4. között a kelet-kongói bányavidéken tömeges nemi erőszakra került sor, hogy az elmúlt évben Kelet-Kongóban legalább 8300 erőszaktelet történt, 2010 első negyedévében pedig legkevesebb 1244 nőt erőszakoltak meg, vagyis naponta átlagosan 14 erőszakteletre került sor; sürgeti mindkét kongói uniós missziót – EUPOL RD Congo és EUSEC RD Congo –, hogy a kongói biztonsági helyzet megreformálására irányuló erőfeszítések keretében tekintsék fő prioritásnak a nemi erőszak elleni küzdelmet és a nők részvételét;
11. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az EU küldjön sokkal több rendőr- és katonanőt a KVBP-missziókba; e tekintetben modellnek tekinthető az ENSZ Libériában működő békefenntartó állományában szolgáló rendőrnők aránya;
12. rámutat, hogy a katonai és polgári missziókban szolgáló uniós állomány számára szükség van magatartási kódex kidolgozására és nemi kérdésekre irányuló képzésre, melynek során a szexuális kizsákmányolást indokolhatatlan és bűnös magatartásként bélyegzik meg;
13. felszólít az ENSZ BT 1325. és 1820. számú határozatainak végrehajtására az EU országstratégiai dokumentumaiban, továbbá a konfliktusos térségekből származó nők európai folyamatokba történő bevonására fordított pénzügyi támogatás növelésére; felhívja a főképviselőt/alelnököt, a fejlesztésért, a bővítésért, és a humanitárius segítségnyújtásért felelős biztosokat, hogy a nők, a béke és a biztonság kérdéskörét tegyék a külső pénzügyi eszközökre – EIDHR (a demokrácia és az emberi jogok európai eszköze), ICI (az iparosodott országokkal való együttműködés eszköze), IPA (előcsatlakozási támogatási eszköz) és különösen a DCI (fejlesztési együttműködési finanszírozási eszköz) és IfS (stabilitási eszköz) – vonatkozó tervezés és programozás szerves részévé;
14. hangsúlyozza, hogy az Európai Bizottságnak meg kell könnyítenie a kisebb nem kormányzati szervezetek számára a demokrácia és az emberi jogok európai eszközehez (EIDHR) való hozzáférést; emlékeztet rá, hogy jelenleg számos kisebb nőszervezetnek nem sikerül megbirkóznia a pályázatokhoz kapcsolódó bürokratikus akadályokkal;
15. felhívja az uniós fejlesztési biztost, hogy helyezze előtérbe a konfliktus sújtotta térségekben tevékenykedő nőszervezetek támogatását; sürgeti, hogy a főképviselő/alelnök a stabilitási eszköz hosszú távú összetevője segítségével támogassa a nők részvételét a békével, a biztonsággal és a megbéküléssel kapcsolatos folyamatokban, valamint rendszeresen juttasson támogatást a nők, a béke és a biztonság területének a stabilitási eszköz 3. cikke alapján finanszírozott valamennyi rövid távú intézkedésben;
16. úgy véli, hogy az uniós küldöttségeknek tájékoztatniuk kellene a helyi nőszervezetekhez

hasonló civil társadalmi szervezeteket a konfliktusövezetekben folytatott tevékenységükről, és a politikai döntéshozatal során konzultálniuk kellene a civil társadalmi szervezetekkel;

17. javasolja a nemek közötti (hozzávetőleg 50-50%-os) egyensúly megteremtését a külső fellépések valamennyi területén, ideértve a békéltető tevékenységet, a béketeremtést, a béke erősítését, a békefenntartást, valamint a konfliktusmegelőzést és a konfliktus utáni helyzetek kezelését;
18. szorgalmazza a nők fokozottabb bevonását a konfliktusok megoldásának megtalálására irányuló kezdeményezésekbe, többek között közvetítőként, tárgyalóként és a konfliktus rendezésére irányuló intézkedések végrehajtásában;
19. felhívja a főképviselőt/alelnököt, hogy kezdeményezze egy minden évben sorra kerülő olyan hét bevezetését, amelyet a női vezetőkkel való konzultációra szánunk az ENSZ „Nyílt nap a nőkért és a békéért” világnapjának kiegészítéseként, és amelyet az uniós küldöttségek jelentései és beszámolóí követnének;
20. hangsúlyozza, hogy olyan nemzeti cselekvési tervekre van szükség, amelyek részletesen megadják a nemzeti stratégia ütemtervét, megvalósítható célokat tartalmaznak, kitérnek a felügyeleti mechanizmusokra, valamint kvótákat határoznak meg a nők részvétele tekintetében az ellenőrzési, értékelési és felügyeleti mechanizmusokban;
21. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, a fegyveres konfliktusok során elkövetett nemi erőszak kérdésével foglalkozó ENSZ-különmegbízottnak, valamint a nemek kérdésével foglalkozó ENSZ-szerv (UN Women) újonnan kinevezett vezetőjének.